

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 34
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:
Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rândul cu litere garmonde

Nr. 7031 Școl.

Concurs.

Devenind vacante două stipendii din „fundația Cologea“, unul de 200 corone și unul de 120 corone, pentru ocuparea acestora se publică concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare.

La stipendiile acestea pot concura tineri români greco-orientali din arhiepiscopie, care studiază și sunt lipsiți de mijloace.

Cerările au să fie trimise la consistoriul arhiepiscopal, provăduite cu documentele următoare:

1. carte de botez;
2. testimoniu școlar din anul școlar 1902—1903;
3. testimoniu de paupertate, vidiat și de oficiul parochial;
4. alte eventuale documente.

Cerările intrate după terminul indicat nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlar ținută la 3 Iulie, 1903.

Consistoriul arhiepiscopal.

„Cine are dreptate?“

Sibiu, 22 Iulie n.

Sub acest titlu a apărut la Cașovia, și nișă trimis și nouă, o broșură de cuprins politic, în care se spun multe adevăruri asupra situației, și nu la adresa obstrucționistilor din dieta țării, cu care autorul necunoscut al broșurii nici nu vrea să stea de vorbă, fiind că acestia „ori sunt niște reușăci, cari în dragul ridicării la valoare a proprietelor lor personalități și pentru că să arate că ce pot, sunt în stare să ducă țara la primejdie, ori apoi sunt nețe inconștienți, cari nu pot cuprinde cu mintea lor că ce fac“, — ci la adresa celor cu judecată sănătosă și cu adevărata iubire de patrie, pentru a îndemna, să nu se iee după vorbele umflate și sfărătore ale obstrucționistilor.

Autorul broșurii o spune rupt-ales, că la o armată magiară să nu se gădăscă nimenei deocamdată, de căt nu mai ca la un ideal, care e încă departe de a putea fi ajuns. Si și motivă bine afirmarea. Spune, că nu armata singură și aceea ce vine sguduită în actualele ei temelii și în actuala sa organizare prin favorurile cerute din partea obstrucționistilor, ci vine sguduit dualismul însuși, și aici zace primejdia pe care obstrucționistii nu vreau să o vadă și să o înțeleagă!

Pentru că desfășându-se dualismul, Ungaria ar rămâne singură pentru sine ca stat, dar ar rămâne și isolată cu desăvârșire de totă lumea. Nimeni nu ar intra în raporturi de alianță cu ea, nici chiar Austria cu care stă acum ca egal cu egal, pe lângă favorul economic de neprețuit, că din spesele să numite comune Ungaria nu plătește de căt a treia parte (34%), iar două părți din trei le plătește Austria.

In cas de totală independentă, existența statului ungarian vine deci serios primejdduită, pentru că vaza și puterea ce o are Ungaria acuma, e datorată numai împrejurării, că se află însotită cu Austria într-un imperiu mare și cu trece în fața puterilor europene. Desfășându-se de către Austria, ar ajunge însă și Ungaria în sirul statelor mici balcanice, cari ar fi chiar în favor față de Ungaria, fiind că au conaționali în vecinătatea lor, au teritori de o limbă și de o lege, pe cînd Ungurii formă un element cu totul străin, fără seminții înrudite și fără prietini.

Ca stat independent național, Ungaria ar fi încunjurată de dușmani, cari din totă părțile în ea ar lovî, pe când acum, unită fiind cu Austria, e apărată în prima linie din partea Austriei, și apoi din partea statelor mari, cari au intrat în alianță cu Austro-Ungaria, — nu vor intra însă în nici un raport de alianță numai cu Ungaria.

Iată de ce deci armata comună trebuie să rămână deocamdată așa cum e, pentru că atunci rămâne și dualismul așa cum e, cu totă bunătățile și

cu totă favorurile ce le are pentru naționea magiară.

Sfatul pe care lădăci autorul broșurii conaționalilor sei e acela, ca toți să aibă curajul de a se putea săpăni și de a putea renunța deocamdată de la primirea unor drepturi, a căror acordare e curată imposibilitate, și anume, din motivul de a nu supera pe domnitorul, care mult bine a făcut Magiarilor.

Magarii să nu și pierdă răbdarea și cumpătul bun și să nu caute să storcă cu puterea de la rege aceea, ce Regele la timpul potrivit are să le dea de bună voie, precum de bună voie să împlinit și în trecut totă dorințele și cererile juste! Ear' acest timp potrivit va fi sosit atunci, când cel puțin două părți de trei din populația țării va fi magiară. Până atunci însă, Magarii cu minte trăză să ascundă și păstreze în inimile lor dorințele referitoare la armata magiară. Se le cuprindă în zilnicele lor rugăciuni, dar de astădată să renunțe la ele, dacă vreau, ca al lor să fie viitorul!...

Cu un cuvânt, autorul broșurii ia în apărare persoana domnitorului, care a fost trasă de multe-ori în discuție din partea obstrucționistilor, ia în apărare armata comună și pledeză pentru menținerea ei în organizarea actuală, ca condiție sine qua non pentru menținerea dualismului. E un om deci, care vede bine lucrurile, și-a tras sămă cu împrejurările, și știe ce vorbește. De lăsă înțelege conaționalii sei!

† Papa Leo XIII.

Înainte cu 16 zile se dase în întregă lumea știre, că papa Leo XIII e greu bolnav și că zilele i sunt pe sfîrșit. Știința medicală, ajutată de tenacitatea cu care organismul bătrânumui părinte rezista boala, a amânat pe timp scurt catastrofa, dar însătoare deplină nu a mai putut da. Două săptămâni și mai bine a luptat Leo XIII cu moarte, până ce Luni la 4 ore și 4 minute după amiază a tre-

pe care și-o închipue ce ce nu o au, dar mai mult ea aduce un mare bagaj de neajunsuri, servituri, griji și plăcinti cari cauză și teribilă suferință.

Fericirea nu este deci o mare grămadă de plăceri și bunuri; cel ce fugă după plăceri poate fi sigur că fugă de fericire. Ori-șe lucru ne face plăcere pentru prima-ora, și nu mai poate avea aceeași forță când se repetă neconținut. Aceasta însă nu însemneză că prin fericire să înțelegem ceva negativ, așa că lipsa de dureri.

Fericirea depinde în primul rînd de noi însine, de dispozițiunile noastre fizice și morale. Vanitatea este unul dintr-o inimică fericirii; dorința măsurată și curată este un amic al ei. A ne supune tendințelor și afecțiunilor noastre, a ne hotărî un fel al vieții, a lupta în limitele puterilor, fără a blestema sărnea când ne trădează, și a ne resemna față de cele ce nu depind de voința noastră, — acă este filosofia practică a vieții, care ne duce la fericire.

Cu căt omul este mai simplu, cu atât este mai lipsit, și de multe din plăcerile delicate ale cultelor, și de multe din durerile lor.

Înțeleptii sunt aceia, cari luând viața așa cum este, caută a trage dintr-o sa-

buit să se dea învinș destinului, de care nimenea nu scapă. Adeverata agonie a început Luni la ora 11^{1/4} din zi, durând deci timp de preste 4 ore.

Despre ultimile ore ale papei se dă următorul raport: Pe la ora 10 înainte de amiază era deja evident, că viața papei e pe sfîrșit. Ambasadorii Vaticanului au fost incușați despre apropiata moarte, prin obiceiurile scriitori.

La 10 ore papa și-a pierdut conștiința, și de atunci până la ultima resusflare nu a mai grăbit nici un cuvânt, nu a cunoscut pe nimenei, nici pe cei trei nepoți ai sei. La ora 2 după amiază cardinalii și penitenciarii, când psalmii au intrat în odaia bolnavului; cardinalul Vanutelli l-a cuminat și i-a dat deslegare. A mai trecut apoi timp de 2 ore, până când bolnavul, întorcându-și capul la o parte, și-a dat sufletul.

Imediat după acăsta cardinalul Oreglia a luat guvernarea bisericii, a dispus închiderea porților de bronz ale Vaticanului, a instituit în postul de secretariu de stat pe propriul seu secretar, apoi a intrat în odaia mortului, ca să constate oficial moarte papei și să iee despre acăsta prescrisul proces verbal.

Ceremonia actului acestuia e următoarea:

Având în frunte garda elvețiană și urmat de garda nobililor, Oreglia, îmbrăcat în mantaua lila (în semn de doliu), însorit de vicecamerariul Pascerini și de clericii camerei apostolice, înainteză până la ușa odăii în care zace mortul, fiind așteptat la ușa antreului de dignitarii de curte și de oficienții ceremoniai ai papei. Ușa odăii fiind închisă, Oreglia bate în ea de trei-ori și cu voce înaltă strigă numele papei. Își deschide apoi ușa, ear' el însorit de întreaga suita se apropie de pat și cu un ciocanul de argint atinge de trei ori fruntea mortului, chiâmându-l pe nume de tot-ată-ori; apoi constată, că papa în adevăr e mort („vero mori tuus est“), și însorit de clericii camerarii părăsește odaia. În cursul acestu-

partea cea mai bună, fără însă a-i cere mult de căt poate să dea.

Fericiti sunt aceia cari sunt mulțumiți cu ei îngriși și cari luptă din totă puterea pentru semenii lor.

Fericirea națiunilor depinde de fericirea individelor cari o compun.

Idealul vietii trebuie să ne fie obținerea fericirii tuturor, și luptând pentru acest ideal, să fim destul de înțelepti în a ne mulțumi cu progresele pe care, prin forțele de cari dispunem, le putem atinge. Să ne întrebăm forțele cu măsură, și să nu rivnăm la bogăție, deoarece acăsta, după cum am spus și mai năște, nu este într-o namică pentru fericire.

Luxul și plăcerile fără măsură prăpădesc corpul și spiritul, ne duc la boli și deci ne depărțează cu totul de fericire.

Vorbe înțelepte.

Omul cuminte își înaltă sufletul atât de sus, în căt ofensele nu pot să ajungă până la el.

Injurile scrie-le pe nisip, binefacerile sapă-le în marmură.

FOIȘORĂ

Ideal și fericire.

Idealul este concepția progresivă a perfectiunii pe care pote, la un moment dat, să o realizeze o ființă ör-care. Ori apoi, e tipul perfectiunii, pe care spiritul și l prezentă sub o formă mai mult sau mai puțin precisă și concretă, și în care include esența unui întreg gen de lucruri, sau unei întregi clase de ființe. Idealul este opera colaborării celor 2 facultăți intelectuale ale omului: imaginație și rațiunea.

Fericirea este starea constantă de bucurie, având ca elemente esențiale senință și siguranță. Fataliștii aruncând totul în spinarea sorții, considerau bucuriile și nețacurile ca legate de dînsa, și deci fericirea era pentru dînsii ceva fatal; cu alte cuvinte, puterile superioare nouă hotărău fericirea sau nenorocirea, și noi eram absolut neputincioși în contra sentinței date.

Moralistii, din contră, pretind că fericirea o avem în mâinile noastre și că de la noi depinde a ne folosi de ea.

Adevărat este, că acela este mai sigur de a atinge fericirea, care nu o cauță; acă este însă nu trebuie să o înțelegem ca și cum ar trebui să stăm nepăsători și să așteptăm, că dînsa să trăcă pe lângă noi, ci din contră, trebuie să lucrăm, căci omului îi este dat a munci, și lipsa de activitate este o suferință.

Fericirea nu însămnă plăcere; cu totă acestea însă, plăcerea este isvorul al căruia rezultat e fericirea. Neacția nu este o plăcere de căt numai atâtă timp că repară și regenerază forțele; deci inacția nu poate fi fericire.

Fericirea trebuie căutată în deplina satisfacție a tendințelor, în desfășurarea ușoră și măsurată a tuturor puterilor omului. Așa fiind, rezultă imediat, că prima condiție a fericirii este sănătatea, așa că înțelegerea funcțiunilor vitale; liniștea îi este favorabilă, lenea fiindu-i cel mai teribil inimic.

Marea avuție, pe care majoritatea oamenilor o consideră ca cel mai mare bine, nu numai că nu este o garanție de fericire, dar din contră în cele mai dese casuri este distrugătoarea ei. Omul se obicește cu orice, și deci și cu avere, și de aceea, nu numai că dînsa nu mai produce acea mare bucurie

pe care și-o închipue ce ce nu o au, dar mai mult ea aduce un mare bagaj de neajunsuri, servituri, griji și plăcinti cari cauză și teribilă suferință.

Fericirea nu este deci o mare grămadă de plăceri și bunuri; cel ce fugă după plăceri poate fi sigur că fugă de fericire. Ori-șe lucru ne face plăcere pentru prima-ora, și nu mai poate avea aceeași forță când se repetă neconținut. Aceasta însă nu însemneză că prin fericire să înțelegem ceva negativ, așa că lipsa de dureri.

Fericirea depinde în primul rînd de noi însine, de dispozițiunile noastre fizice și morale. Vanitatea este unul dintr-o inimică fericirii; dorința măsurată și curată este un amic al ei. A ne supune tendințelor și afecțiunilor noastre, a ne hotărî un fel al vieții, a lupta în limitele puterilor, fără a blestema sărnea când ne trădează, și a ne resemna față de cele ce nu depind de voința noastră, — acă este filosofia practică a vieții, care ne duce la fericire.

Cu căt omul este mai simplu, cu atât este mai lipsit, și de multe din plăcerile delicate ale cultelor, și de multe din durerile lor.

Înțeleptii sunt aceia, cari luând viața așa cum este, caută a trage dintr-o sa-

act cei presenți stau plecați pe genunchi și în cea mai profundă liniste.

Ioachim Vincent Pecci, fiul contelui Ludovic Pecci, s'a născut la 2 Martie 1810 în Carpinetto. La 18 Februarie 1878, conclava ținută pentru alegerea urmașului papei *Piu IX.*, a ales papă pe cardinalul-camerar Ioachim Pecci, care ca papă și-a luat nume *Leo XIII.*

Ce a făcut papa Leo XIII pentru biserica sa, cât a iuptat și ce succese a avut într-o apărarea bisericei sale contra atacurilor, destul de multe, — nu aici este locul a constata, și nici de a năstră competență se ține. Ne închinăm însă memoriei lui *Leo XIII.*, ca a unui bărbat în adevăr — mare și bine-meritat de la biserica apusenă, pe care timp de 25 ani a condus-o și guvernăto cu rara înțelepciune.

Sionismul în judaismul contemporan.

Conferință, ținută la academia spirituală din Petersburg.

Sionismul literalmente însemnă tendința spre Sion, acel munte din Palestina, de numele căruia se legă cele mai frumosă amintiri ale Evreilor când ei sub David formau un stat puternic și independent. În sens propriu sionismul este tendința unei însemnante părți dintr-o Evreii contemporani de a întemeia în Palestina un nou stat independent, pe principiile istoriei evreiescă și a culturii contemporane.

Contra cuvintelor prorocului Osias, că lui Israel încă multă vreme vor rămâne fără împărat, fără jertfă și jertfelnic, fără sfidă și terafim (Osias III. 4.), Evreii nici până astăzi n'au pierdut speranța întemeierii unui stat Evreu. Si acum, ca și în timpul captivității babilonice, fie-care evreu e gata să strige: „De te voi uita Ierusalime, uită să-mi fie drăptea mea!“ (Ps. 130, 5). În cărțile lor li-se prescrie, ca la rugăciune să stea cu față spre Palestina, și în rugăciuni să céră, ca Dzeu să-i întorcă la Ierusalim. Înseși autoritățile lor teologice, într-o cari amintim pe Moise Maimonid, care pentru evrei are aceeași însemnatate ca pentru creștini St. Vasile cel Mare sau Ioan Chisostom, le spun că ei vor întemeia un stat puternic, căruia vor slujî tōte celealte state; ear cări se vor împotrivi, D-zeu le va nimici și le va da sub stăpânirea lor.

De-și fie-care Evreu este *in potentia* un sionist, totuși sionismul nu s'ar fi putut forma ca fenomen istoric, dacă n'ar fi fost motivat de imprejurări istorice din afară, lată de ce: Evreii prin firea lor sunt omeni reali. Pentru dñsii n'are preț ori-ce ideiă, ori-cât de sănătă și frumosă ar fi, dacă lor li-se pare că este irealizabilă sau dacă din realizarea ei n'ar trage vr'un folos. Apoi, multămătă împărtășii lor printr-o poporele lumii și aptitudinei de a se acomoda mediului înconjurător, ei urmăză principiului vieții: ubi bene, ibi patria. Față de aceste caracteristice ale vieții Evreilor, neapărat a fost lipsă de imprejurări externe, cu caracter real, care să-i impingă a se gândi la formarea unui stat al lor.

Aceste imprejurări externe, cari au motivat formarea sionismului au fost manifestațiunile dușmănoase, și ura contra Evreilor, ce s'a observat în timpul din urmă în multe țări ale Europei, Americii și Africei. Sunt cunoscute persecuțiile contra evreilor din Rusia în anii 1883 și 1884, (dar mai ales cea din urmă din anul acesta). Se știu opresiunile făcute Evreilor în Franția și temerea manifestată prin presa francă de a fi primiți Evreii ca supuși francezi. În Algeria li-s'a luat drepturile politice cari li-se dăduseră sub ministerul lui Isaac Adolf Cremieux. Același lucru se observă în Germania, în Prusia, în Austria. Cine nu cunoște apoi atitudinea Românilor contra Evreilor! E de observat că chiar în libera Anglie s'a ridicat voci contra primirii Evreilor, cari vin să se stabilescă aci din alte țări. În fine și dincolo de Oceanul Atlantic, în Statele Unite, și acolo s'a luat măsuri contra Evreilor emigrați.

Când în anul 1901 s'a răspândit vestea că mulți Evrei din România vor să emigreze în America, guvernul Statelor Unite a trimis în România un deputat, ca să se informeze de adevăr, cu scop de a împedeca invazia

de noi Evrei . . . Astfel dar', starea dușmănoasă a popoarelor Europei contra Evreilor a fost și este cauza întinderii sionismului.

România este locul unde și-a luat începul sionismul. Acum 20 de ani un Evreu din România, care se stabilise în Palestina aproape de lacul Gherzaret, a propus Evreilor din România de a forma în Palestina colonii de Evrei. Evreii din Iași au discutat propunerea acăsta și ca rezultat a avut formarea unui comitet de colonisare și două colonii de Evrei în pământul Sfânt. Aceasta a fost începul. Imitatori s'au găsit: s'au format comitete și în alte țări cu scop de a întemeia noile colonii pentru Palestina și a ajuta pe cele precedente. Imprejurul comitelor s'au grupat asociațiile evreiescă cunoscute sub numele „Hovevei Zion“ (amicii Sionului), cari s'au înmormântat în România, Rusia, în țările vecine, asemenea în Germania, Franța, Anglia și în Statele Unite ale Americii de Nord. Până aci însă nu se urmărea cu acăsta renașterea națională a Evreilor. Primul care a căutat să pună problema sionismului într-o restabilirea demnității naționale și întorcerea Evreilor în pământul strămoșilor a fost doctorul evreu Leon Pinsker. Ideia lui a fost primită de proletarii și burgherii evrei, dar mai ales de tinerimea din Austria. Studenții dintr-o evreii ruși, cari se aflau în Viena, au format o societate academică sub numele „Kadima“, care a și dat cea întâi mișcare evreiescă numele de sionism. Asemenea asociații patriotice s'au format după câțiva ani și în alte țări de către studenții evrei.

(Va urma)

„Rătăciți, necunoscând scripturile“ . . .

— Reflexuni. —

De Onisifor Ghibu.

(Urmare.)

In cele următoare îmi iau voie să reflectă la aserțiunile arbitrale ale părintelui Bistreanu, cari pot sdruncina sentimentul religios al ceteriorului laic și pot clăti fundamentul creștiniei, — mai ales în urma imprejurării, că ele provin de la un păstorii sufletești, care în prima linie trebuie să cunoscă cele sfinte și să le propovăduescă.

Dumnezeu, care a făcut ceriul și pământul, tōte cele văduje și nevăduje (Facere I. 1—16) a creat pe om după chipul și asemănarea Sa insuflându-i duh sfânt și dându-i totodată și religia. Primul om, Adam, este protopărintele întregiei omeniri, care cu ocazia edificării turnului babilonic — expresiunea îndărătniciei omului — s'a divisa în mai multe seminții, avându-și fie-care limbă și ocupând fie-care ném teritorii deosebite. Aceste seminții cu timpul înmulțindu-se și lațindu-se preste lumea întrăgă, s'au diferențiat atât de mult unele de altele, în cāt mai nimic nu li-a mai rămas comun tuturor.

Astfel și ideia despre un singur Dumnezeu (la care omenirea n'a ajuns pe acea cale, pe care n-o arată părintele conferențiar, dovedind prin acăsta, că nici după nume nu cunoscă teoria evoluționii religiei) infiltrată în protopărintele omenirii și nutrită și mai târziu în urmașii acestuia, pe lângă tōta relația divină s'a întunecat la tōte poporele, exceptând pe poporul iudeic, în sinul căruia s'a conservat mai genuin ideia despre un Dumnezeu. Drept răspplată pentru taria în credință a acestui popor, Domnul Domnilor, Dumnezeul cel mare și tare și înfricoșat, care nu caută la față ci la inimă (I. Imperiul c. 16 v. 7) s'a făgăduit poporului iudeic (care nu apucase încă pe povîrnișul decădinței religiose-morale), că dacă va asculta și păză legea Lui, va fi lui popor ales dintr-o tōte nemurile, că al Lui este tot pământul (Eșire c. 19 v. 5), ear' păgânilor, deorece cunoscând pe Dumnezeu (în urma revelației divine) nu l'au mărit ca pe Dumnezeu, nici i-au mulțămit, ci s'au făcut deserți într-o cugetele lor, li-s'a întunecat inima lor cea neînțelegetoare (sf. Ap. Pavel către Romani c. 1 v. 21), căci zice-se: tot pomul care nu aduce rōde, se taie și în foc se aruncă.

Idea despre un Dumnezeu a fost susținută și nutrită în cursul timpului în sinul poporului ales prin persoane ales, cum au fost: Moisi — idealul moral creștinesc, după cum n-îl prezintă sf. Grigorie de Nisa, ear' nu un „zelos demagog“, — David, regele providențial și genialul compunător al psalmilor, din cari, ca din nici un alt loc al Testament-

tului vechiu ieșe la înveli inspirația divină; cei 4 proroci mari, cei 12 proroci mici, etc. etc., cari toți erau rēvnitori în propovăduirea credinței în Iehova.

Istoria religiunii mosaice, al cărei efflux direct a fost istoria politică a Iudeilor, este în consecuență istoria văditei îngrijiri dumnezești pentru mantuirea némului omenesc, este cu alte cuvinte istoria economiei divine. La preceptele religiose-morale, cristalizate în Pentateuch, n'a lucrat mintea omenescă, ci amestecul direct al lui Dumnezeu, care a dat omenimii cel mai sfânt talisman: *religia*. Nici odată n'a fost religia rezultatul științei, după cum zadarnic s'au tradit niște filozofi judeo-păgâni (Hillel, řemaja etc.) să făurăscă o religie, ci a fost și este un efflux al inimii și existinței omului*) din contactul seu cu Dumnezeu, efflux întărit în urma revelației divine formale și materiale.

Și așa se petrece acăsta în cursul văcurilor, până ce se pogoră asupra omenimii darul și adevărul intrupat în Mesia cel proiect de proroci (Eremia 23, 5, Ezechil 7, 14—49, 1—61, 1—2, Michea 5, 2, Daniil 7, 2—14, Aggeu 2, 10, Malachia 3, 3, 1, 11, etc. etc.) și cântat de psalmist.

Mesia e revelația cea mai mare a lui Dumnezeu în lume. El e darul și adevărul dumnezeesc, ear' nu legea rigidă. (Ev. Ioan c. 1 v. 16.) E sfîrșitul legii spre îndreptarea a totului ce crede (Romani c. 10 v. 4), căci printreinsul s'au făcut tōte cele văduje și cele nevăduje, tōte s'au făcut printreinsul și pentru dinsul (Coloseni c. 1 v. 11), și a venit într-o meni, ca să plinescă legea și prorocii (Ev. Mateiu c. 4 v. 17), ear' nu ca să o strice.

Testamentul Vechiu prin venirea Mesiei nu și perde însă valoarea, ci din contră, căștigă prin aceea, că profetiile referitoare la Mesia s'au împlinit, ear' Măntuitorul însuși se declară pe sine „îndreptătorul al legii“. Acăsta e o dogmă întărăta de însuși Măntuitorul (Ev. Mateiu 4, 17) și nu un us sau o calamitate, după cum susține părintele conferențiar, — e dogmă primită de totă lumea creștină. Astfel Iustin Martirul (Apolog. I. 53) și Ciprian (Testimonium adv. Iudaeos III) accentuează cu totă taria acăsta dogmă, arătând Iudeilor, că Mosaismul s'a desevărsit prin creștinism în tomai cum se nobilită un trunchiu sălbatic prin altoarea în el a unei mlădițe nobile, — nici trunchiul nici mlădița de sine nu vor pute aduce rōde, — ear' fericitul Augustin se exprimă: Novum Testamentum in Vetera latet, Vetus Testamentum in Novo patet. (Quaestiones in Heptateuch. 73), ba însuși Caspari, pe care n-îl citeză părintele conferențiar cu gândul alean de a returna Testamentul Vechiu, se exprimă tot în sensul acesta.

Vor fi, ce e drept, în Testamentul Vechiu și pericope de natură curat omenescă-istorică, și cercetările istoricilor și săpăturile ce se vor mai face în viitor vor schimba în mod esențial constituția actuală a Testamentului vechiu, dar' aceea nu împotră, precum nu împotră nici aceea, că o buuă parte din nimbul poporului ales se perde; semnurile însă și conținutul rămâne același: Dumnezeu și opera sa. Partea preponderantă din Testamentul vechiu însă e însuși cuvântul lui Dumnezeu spus în alegorii și „pilde“, ca să nu sim noi poftitor de rele, precum aceia (Iudeii) au fost*. (Corint. I. c. 10 v. 6). Caci bine să luăm aminte, cele enarate în Testamentul vechiu nu sunt a se lua tōte în sens literal după cum fac unii teologi germani (P. Laur. Bauer), ci cele mai multe sunt a se lua în sens spiritual-mistic sau alegoric. Astfel evităm cursele, în cari a cădut conferențiarul nostru, declarând pe Iacob, Moise și pe David de omeni imorali etc. Si cum că metoda așa numită „spirituală-mistică sau alegorică“ cu concesiuni literale-istorice este singura veritabilă, n-îl atestă însuși apostolul grecilor, spunând, că cele istorisite în carte Facerii c. 16 v. 21 despre cei doi fii ai lui Avram nu sunt a se lua ca fii fizici, ci sunt a se privi ca Testamentul vechiu equivalent cu fiul născut din servi, și cu Testamentul nou fiul născut din soție legitimă (Galateni c. 4 v. 21—31).

(Va urma)

De la sate.

— Examen la școalele din Zărnești. —

— 29 Iunie v.

Cresterea tinerei și înzestrarea ei cu cele mai trebilniciose cunoștințe pentru viță și o chestdire de cea mai mare importanță pentru fiecare națiune, care aspiră la un viitor mai bun. Si acăstă chestdire trebuie să ne intereseze mai ales pe noi Români, cari din diferite cause până acum n-am putut înainta în pas regulat cu celelalte popore civilizate.

Cresterea tinerei generaționi, care e temelia ori-cărei națiuni, se face în școle, mai ales în școalele primare, cari în timpul de față au ajuns să fi una din preocupările cele mai însemnante, ce agită spiritele bărbătilor luminati și iubitori de binele și progresul omenimii. Starea lor bună sau rea este un barometru sigur despre puterea de viță a cutării națiuni sau despre slăbiciunea ei. În școalele poporale se fortifică temelul unei națiuni.

Fiind așa dar' aceste școle de atâtă importanță, se cade, ca ori-ce Român bine simțitor să contribue după putință la întemeierea, lățirea și înflorirea școlelor, și mai ales să aibă fie-care școală învățători harnici și desinteresați, cari din iubire de ném să lucre din tōte puterile pentru înaintarea poporului.

O comună, care — în ceea-ce privește școalele ar putea premergi cu exemplu multor altor comune românești, și comuna Zărnești, care a dat un contingent atât de mare de bărbăti luminati și devotați binelui de obște.

Despre acăsta s'a dat dovada cea mai eclatantă Duminică în 22 Iunie st. v. cu ocazia examenului public ținut sub conducerea dlui protopresbiter Ioan Dan.

Sala era plină de public asculțător. Părinții copiilor veniseră să audă ce au învățat micuții lor în decursul anului. Afără de părinți mai erau și alți șoșeti, inteligență și popor. Într-acăstă șoșeti amintesc cu placere pe dl. avocat Nicolae Garoianu, presidentul comitetului parochial, dl. Ioan Străveni, paroch în Zărnești, dl. Iosif Runcean, paroch în Măgura, apoi fiul acestei comune dl. Pompiliu Dan, rectorul internatului gr.-or. român din Beiuș, primarii comunei Ioan St. Coles, notariul comunal Ioan Vodă, cum și mulți învățători din jur.

Pe la 10 ore se începe examenul, înainte de prânz cu trei despărțimenti și după prânz cu celelalte trei. Răspunsurile elevilor au fost că se poate de satisfăcător. Părinții au rămas încântați de răspunsurile filor lor. Pe fețele tuturor celor de față se vedea zugrăvită bucurie și multă mirea sufletescă.

Dl protopop Ioan Dan în o scurtă dar' pătrundere vorbește dl. avocat Nicolae Garoianu. In cuvinte alese dsa constată că cea mai mare placere succesul cel frumos al învățătorilor, apoi adresându-se poporului de față zice, că cu cea mai mare iubire să intimpine pe învățători, căci ei sunt cei mai mari binefăcători ai lui.

Si mândri trebuie să fim noi Zărneștenii, că avem așa harnici învățători. Dar' zice mai departe dl. Garoianu, nu e de ajuns atât, trebuie să dăm și ajutorul învățătorilor, pentru că cu mai mult succes să și păță indeplini greuă lor misiune. Si cine sunt datorii în primul rînd, să dea ajutorul învățătorilor? Părinții! Ei au să îngrijescă de copii, ca să și învețe lecțiunile, ce le capătă de la învățător, dar' au mai ales sfinta datorință, să îngrijescă de nutrimentul copiilor, căci în stadiul acesta au lipsă copiii de mai bună întreținere și apoi știut este că de la hrana aternă sănătatea copilului și minte sănătosă numai în corp sănătos există.

Combat mai ales cu totă puterea cuvenitului răul obiceiu al Românilor, de a adăpa pe micii copilași cu beuturi alcoolice, cari au un efect desastros, atât pentru corp cât și pentru spiritul copiilor, aceste cuvinte esind din adâncul inimii au pătruns la inimile tuturor celor de față.

La frumosul succes al examenului a contribuit fără îndoială și buna conducere a

*) Imperatul Vilhelm către Holbach

corpu didactic din partea harnicului și zelosului director școlar B. Bude, care totdeauna a cultivat spiritul de armonie și bună înțelegere între învățători, condiționi fără de cari despre progres nici vorbă nu pote fi.

Nu pot încheia fără a exprima cu acăstă ocasiune deplină recunoștință învățătorilor nostri, cari au sublima chiamare de a sădă sămîntele științei și moralității în inimile fragede ale tinerimii școlare. Voi, învățătorilor, sunteți cari deschideți pôrta fililor poporului nostru, ca să între printr-oasă în împărăția luminei. Voi dați în mâinile copiilor făclii aprinse, cari să lumineze și să pote umbra în întunericul vieții.

Voi adevărați reformatori, adevărați regeneratori ai poporului, voi se cuvine deplină recunoștință pentru munca voastră grea pe terenul cel mai spinos. Nu vă pară rău, că serviciile vostre pentru binele omeniei mai adeseori rămân necunoscute, uitate, ba chiar desprețuite. Fapta cea bună, și ce faptă e mai bună de cât a voastră, pôrtă totdeauna recompensă în sine.

Până când școala noastră va fi condusă de învățători devotați, până când în fruntea bisericii vom avea bărbați cari se interesă de mersul regulat al școliei, putem fi siguri că comuna noastră va înflori.

Unul din cei de față.

NOUTĂȚI

† Archimandritul Em. Ciuntuleac. Cu părere de rău anunțăm trecrea la cele eterne a archimandritului Ciuntuleac, din archidiecesa Bucovinei, care, în urma unei apoplexii, căpătată înainte cu două săptămâni, — a decedat în spitalul din Cernăuți, Joi în 16 Iulie n. Fie-i țărăna ușoară și memoria eternă.

Adunarea fondului de teatru român la Sebeșul-Săsesc! Inteligența română din Sebeșul-săsesc în ședință sa de la 30 Iunie a fixat ținerea adunării generale a societății pentru crearea unui fond de teatru român pe 15/28 și zilele următoare ale lunei August c.

Programul e următorul:

Joi 14/27 August primirea comitetului societății și sâra de cunoștință.

Vineri 15/28 serviciu divin, ședință I, sâra concert-teatru.

Sâmbătă 16/29 ședință a II, banchet, sâra bal.

Duminică 17/30 August excursiune în munții Sebeșului.

Pentru execuțarea programului s'a instituit un comitet central, presid.: S. Medea, secretar: G. Tatar și următoarele comisiuni speciale: Comisiunea de primire și încurajare, presid. Nicoia Lazar, comisiunea pentru concert-teatru și bal, presid. Dr. Alexandru Străvou, și comisiunea pentru excursiune, președint Z. Murășan. Detalii urmăză în cursind.

Despăgubire pentru calea ferată Sibiu-Vînț. Judecătoria cercuală din Seliște sub Nr. 1836 face cunoscut, că în 5 August st. n. la 10 ore înainte de amiază se va juñe, la gara din Seliște, pertractare în cauza autenticării chartei, conscrierii și conspectelor de teritorii espropriate din hotarul comunei Aciliu pe séma liniei ferate Sibiu-Vînț. Cei cari doresc să facă obiecții față cu sumele de despăgubire pentru singuracile parcele, ori își arăgă vre-un drept la sumele aceleia, au să-și înainteze obiecționile, ori titlurile de drept, la oficiul cărții funduare din Seliște cel mult până la 31 Iulie st. n.

Rămas bun de la Lugoj. În ședință de Joi a reprezentanței orașului Lugoj episcopul Dr. Demetru Radu și-a luat adio de la oraș „prin o vorbire binesimțită” — cum spune „Drapelul”. În numele orașului i-a răspuns primariul Marșovszky.

Pentru fondul halei. Dómna Paraschiva Floașiu, soția comerciantului I. Floașiu din Mercurea, a administrat „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pe séma fondului de 20 bani, intemeiat în scopul acuieririi unei case cu hală de vindare, suma de cor. 720, dăruită de următorii: Ilie Floașiu, comerciant, 1 cor., Augustin Butariu, călă de boltă, George Ghișe, Nicolae Albu, Ioan Tața, Ilie M. Petruț, contabil, Daniil Stroia, Ioan Felgiu, măcelariu, Paraschiva Floașiu, fiecare căte 50 fileri, Ioan Fléca, măestru rotariu, 40 fileri, N. N., Mateiu Fleșeriu, I. D., N. N., George Stănescu, măcelariu, George Fleșeriu, fie-care căte 20 fileri.

Osândit, și achitat, din același motiv. La alegerile generale pentru dieciă, în cercul Ciongorad fusese ales Dr. Baross János. Cei rămași în minoritate au atacat alegera pe motiv de mituire și alte delictă contra dreptului electoral. Judecătoria curială în cause de alegeri a nimicit alegera, ear' în urma acestei nimiciri Baross a ajuns să dea sămă de faptele sale de la alegeri și înaintea tribunalului. Tribunalul din Segedin nu a aflat basate acusele ridicate contra lui Baross și astfel a adus sentință de achitare. Procurorul a recurat la tabă, care zilele acestea a aprobat sentința tribunalului. Recurs mai departe nu se poate da, și astfel Baross e achitat de sub acuse pentru cari un alt for fi nimicise mandatul de deputat.

Espediție fără succes. Înainte cu doi ani guvernul Franciei trimisese la Brazilia o comisiune de medici, spre a cerceta și studia bôla frigurilor galbini. Comisiunea acesta a plecat acum a casă, spre Franță, fără să fi putut rezolva problema vindecării acestei bôle teribile. Totul ce a putut era e, că bôla se răspândește prin moschiți, (o specie de țintari).

Un an de zile închis fără vină. Tribunalul din Deva osândit pe Luca Iovescu la 6 ani de temniță, pentru jaf. Zadaric susținea la pertractare flăcăul, că e nevinovat, căci „aparițele” fiind contra lui, tribunalul l'a declarat vinovat și l'a osândit. Un întreg an de zile a stat Luca Iovescu în temnițele de la Aiud, când zilele trecute s'a prezentat la tribunalul din Deva flăcăul Simion Lojigan din Szász-Móricz, declarând, că spre a se mărtuji de mustarea conștiinței voie să-și mărturisească un pêcat mare. A istorisit apoi între peripețiile jafului pentru care Iovescu e închis, declarând că el a comis acel jaf. Pe baza acestei declarații judele de investigație a început imediat cercetare, și astfel probabil că osânditul nevinovat va scăpa în curând din robia nemeritată.

Ziarul opriț. Ministrul r. ung. de comert și comunicații a ordonat tuturor oficiilor postale, că după ce ministrul de interne a opriț intrarea în teră a ziarului „Der Freimüthige” din Viena, să procede față cu acel ziar ca față cu produsele de presă oprițe.

† Raveca Olariu n. Bogdan, a reșosat Duminecă (19 Iulie n.) în Cugir, în etate de 30 ani. Înmormântarea i-a făcut eri (21 Iulie) în cimitirul bisericei gr.-cat. din Cugir. Îl plângă perdearea soțul Constantin Olariu, fiul Valeriu, Delia și Emil, tatăl Ilie Bogdan (Săsciori), fratele Ioan Bogdan, sora Elisaveta Crăciun, unchi Ioan Ghibu, profesor seminarial și Simion Ghibu, preot, și alte numeroase rude.

S-i-a ucis bărbatul. Solomon Neamțu, care, împreună cu bărbatul ei se afla în serviciu pe lângă o școală de fete din București, s-a omorât sămbătă bărbatul, cu secură, din motivul că era beat și o băteacă. Cadavrul i-a îngropat în pivniță și apoi s'a dus la poliție și s-a spus pêcatul. Ziarele din București spun că ucigașa e originară din Sibiul. E arestată.

Fabrică de mătăsérie în Lugoj. Reprezentanta orașului Lugoj în ședință ținută Joi a hotărât, ca orașul să contribue cu 100.000 corone la proiectata înființare a unei fabrici de mătăsérie în Lugoj și să deie locul necesar, în estensiune de $3\frac{1}{2}$ jughăre. În acest scop — cum raporteză „Drapelul” — a cumpărat deja cu 12.000 corone locul dintrăbe bătătoare și trenul ce duce spre Ilia-murășană.

Petrecere în Zlatna. Reuniunea celei mai române greco-catolice din Zlatna învita la petrecerea de vară ce o va aranja în 2 August st. n. (în ziua de sfântul Ilie): de la 2-7 ore d. a. petrecere poporala în „Côtea opriță”, ear' sâra de la 8 ore dans în pavilionul ospătăriei comunale din loc. Prelul de intrare: de persoană 2 cor. Venitul curat este destinat pentru fondul reunii. Suprasolvirii se primesc cu mulțamită și se vor cuita publice.

Ambiția satului! Hotarul comunei Irsina (Italia) în cursul lunii trecute a fost devastat de furtuni și grindină, așa că locuitorilor li-să nimicit întrăgă recolta. Primăria comunală a cerut pentru năpăstuiții locuitorilor ajutorul de la guvern, care zilele trecute li-a asemnat cinci sute de lire. Primăria însă, indignată de „sgârcenia” guvernului a hotărât să respingă ajutorul, fiind că prin suma așa de neînsemnată „satul se simte ofensat în ambiția sa”, și să nu mai plătiască satul nici un felu de imposta, până când guvernul va asemna o sumă convenabilă. De sine înțeles, că întreg satul a fost de acord cu hotărârea primăriei. A eșit executor să incaseze dările, dar' a fost alungat din comună. Forță brachială guvernului nu se 'neumetă' să aplice, ca nu cumva să provoace turburări săngerose. Astfel nu-i rămâne alta de facut, de căt să satisfacă „ambiției” satului.

Petrecere în Seliște. Tinerimea studiosă din Seliște își va ține obiceinuita „petrecere de vară” la casă de timp favorabil în 20 Iulie v. (2 August n.), la casă de timp nefavorabil în 27 Iulie v. — Locul petrecerii: „Netedul”. Se răgă deci și de astădată pentru binevoitorul sprijin al P. T. public. Prelul de intrare benevol. Începutul la 12 ore a. m. Invitații speciale nu se fac. Venitul curat se alătură la „Fondul pentru ajutorarea studentilor săraci din Seliște”. Comitetul aranjator.

Nepotul papei — în miserie. „Corriere della Sera” (Curierul de séră) spune în un număr din zilele trecute, că în Parma trăiește un nepot de frate al papei Leo XIII, contele Silvio Pecci, care și Tânărul viitoră ca vâsoritoru de case. E în mare miserie, fiind că din meseria sa abia poate căștiga pânea de tot zilele pentru numărătoarei familie. (Când papa Leo XIII. era bolnav, unele zare din străinătate spuneau, întră alte informații, că avea privată a papei și de cel puțin zece milioane de lire!)

Știri mărunte. În Brașov-vechiu s'a înființat reunirea de furnimentare, ale cărei statute au fost votate în adunarea generală ținută Dumineca trecută. — Dr. Iuliu Kovács, vicenotariu la judecătoria din Ludoș, în una din zilele trecute scăldându-se cu mai mulți prieteni în Murăș și ajuns într-o vîltore și s'a înecat. — Doi copilași din Feketebátor scăldându-se în Crișul-negru, au fost răpiți de valuri și mănuți în apa afundă. Erau aproape să se înecă când treceau pe acolo Töder Gerle a sărit în apă să-i scoată la mal. Pe copilași i-a mărtuit, dar după ce i-a scos la termur, slăbit de luptă cu valurile a fost mănat într-o vîltore și s'a înecat. — Canonicul Eugen Szentkáray de la episcopia română din Timișoara sîstănd zilele trecute în grădină a fost pișcat la grumazi de o muscă. În ziua următoare locul pișcăturii s'a umflat tare, causând canonicului dureri mari. Medicii au constatat că pișcătura a fost veninosă și spre a împedeca intoxicația săngelui au tăiat rana. Operația a succes așa de bine, în cătă două zile canonicul nu a mai simțit dureri. Dacă ar mai fi întârziat cel mult 24 ore cu consultarea medicilor, n-ar mai fi putut fi scăpat de moarte. — Cum raporteză „Ostasiatische Post”, orașul Hanoi din India-vestică a fost băntuit de un orcan uriaș, care a resturnat case de zid, a smuls din rădăcini copaci seculari, a rupt sîrmele telegrafului și a prăvălit de pe raliu un tren ce era în mers. Patruzeci corabii s-au cufundat în mare, ear' dintr-o omenei au cădut victimă orcanului circa treisute. — În minele de la Cebea ale societății „12 apostoli” doi băiesi s-au slabodit într-o tărnă la adâncime de 1-2 metri. Ambii au fost uciși de gazuri. S'a introdus cercetare, spre a se erau: nu cumva direcția minelor e vinovată de negligarea măsurilor de precauție?

De la Asociație.

Comitetul central al „Asociației” pentru literatura română și cultura poporului român, revenind în ședință ținută Luni, 7 Iulie n., asupra demisiunii ce i-o înaintase incă în anul trecut primul secretariu al „Asociației”, domnul Dr. Diaconovich, a decis în merit, primind demisia cu finea anului curent. Faptul va fi notificat adunării generale spre a ordona publicarea de concurs pentru întregirea postului.

Sunt informați, că în cercurile competente se ventilă ideea, de a nu se mai angaja pentru viitorul de căt un singur secretariu pe séma „Asociației”, care, dacă se va ține de angajamentul de a-și pune puterile numai în serviciul „Asociației”, va pute pe ușor să provadă agendele pe cari astăzi le îsprăvesc doi secretari, cu atât mai vîrtoș, că în actualul cancelist al „Asociației” (Romul Simu), secretariul va găsi o putere bună, un diligent tânăr de muncă.

Și pentru-ca informația să ne fie deplină, comunicăm și aceea cetitorilor, că al doilea secretariu al „Asociației”, domnul Dr. Beu, încă își va pune postul cu finea anului curent la dispoziția comitetului central, fiind că ocupătua sa de medic nu-i mai permite să-și rupă din timpul de muncă orele pe cari până acum le consacraseră „Asociației”.

Din public.*

Mulțamită publică.

Subserisul oficiu parochial, din indemnul plăcut, că unii creștini credincioși și evlavioși din parochia gr. orient. Ruja au donat acestei sf. biserici mai multe ornamente bisericesti, vin pe acăsta cale să le aduc cea mai cădurusă mulțamită, și anume:

Lui Gavril Bugneriu și soția sa Ana, pentru donarea unei sfinte Evangelii, cu 14 cor. Savinei Bugneriu și carări Gavril Bugneriu cu soția sa Ana, pentru donarea a două stichare pentru ministranți, și un vas pentru mir, de argint-china, cu 20 cor. Lui Moise Moldovan și soția Maria, pentru o cădună de argint-china, cu 34 cor. Lui Ioan Medrea cu soția Ana, pentru un pot de argint-china, cu 27 cor. Lui Timoftei Nică cu soția Agripina, pentru donarea unui disc cu stea de argint-china aurit, cu 30 cor. Vasile Nică cu soția Maria, pentru un rînd de haine bisericesti în preț de 80 cor. Ear' în fine lui Ioan Comanicu junior cu soția sa Elisabeta, pentru un sticlar, cu 12 cor.

Înă odă multămesc acestor plăcuți lui Dzeu adevărați credincioși creștini buni, pentru donațiile lor și rog pe atot milostivul Dzeu cu îndurare să le privescă și primescă jertfa adusă la sfântul său altuaru.

Ruja, în 22 Iunie 1903.

Nicolae Babeș
paroch.

Mulțamită publică.

Cu ocazia seralei populare aranjată de „Reuniunea pentru bibliotecă populară” din Viștea-inferioră au binevoit a solvi preste taxa de intrare următorii domni: Nicolae Borzea, preot, 2 cor. 60 fil.; Ioan Stanciu, preot, 1 cor. 60 fil.; George Borzea, notar, 40 fil.; Iosif Neagoe, comerciant, 60 fil.; Dionisie Stanciu, comerciant 40 fil.; A. Buzeczký, pădurariu, 40 fil.; Ioan Banciu, învățătoriu, 40 fil.; Aurel Borzea, comptabil, 20 fil.; Nistor Dobrin, vice-notar, 30 fil.; Em. Lupes, practicant de notar, 30 fil.; Nicolae Frâncu, 40 fil.; S. Bernald, respînzent, 1 cor. 80 fil.; S. Silaghi, 80 fil.; Nicolae Frâncu, comptabil, 30 fil.; Nicolae Steff. Grapă, 40 fil. și D. Borzea, D. Cârje, Dumitru N. Neagoe, G. Grodan, Nicolae D. Borzea, Dionisie Borzea, Vasile I. Siandru, I. Cârje și Radu Cârje, căte 20 fil.; tot din acest prilejui domnul Ioan Cândeal, protopop în Avrig și Nicolae Cucu, preot în Corbi au binevoit a contribui cu căte 2 corone pentru scopurile „Reuniunii”.

Tuturor acestor domni le esprimăm în numele „Reuniunii” mulțamitele noastre.

Tot cu acăsta ocazie comitetul „Reuniunii” noastre își ține de cea mai plăcută datință a exprima pe acăsta cale profundele sale mulțamite și dlui Dr. Ioan Șenchea, avocat în Făgăraș, pentru donațiunea de cărti în preț de 20 cor. făcută Reuniunii.

Din ședință comitetul „Reuniunei pentru bibliotecă populară”.

Viștea-inferioră, în 25 Iunie 1903

Nicolae Borza

George B. Boieriu
notar.

Mulțamită publică.

In numele comitetului nostru parochial din Geogiu-de-sus și la însarcinarea Vener. Consistoriu archidiocesan aduc cea mai cădurusă mulțamită preavrednicilor și de cele dumnezești iubitorilor creș

Nr. 802/1903

[147] 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători în comunele mai jos specificate din protopresbiteratul Agnita, se publică prin acăsta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Bârghiș, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

2. Proștea, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

3. Ighișdorf, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

4. Ghijasa-inferioră, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

5. Ruja, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

6. Sulumberg, salariu 600 cor., cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi sunt îndatorati a conduce o strană în biserică în toate Duminecile și sărbătorile și cântările liturgice cu elevii, cum și a instrua pe adulți în economie și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta deșteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, ear suplicie de concurs instruite conform prescriselor legii a le-așterne în terminul sus zis oficiului protopresbiteral subsemnat.

Nocrichiu (Ujegyház), în 2/15 Iulie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita în conțelegeră cu comitetele parochiale concerente.

Nicolae Moldovan
protopresbiter.

[152] 1-1

Publicații.

Pentru adoptările și renovările necesare la edificiul bisericii greco-orient. din Hațeg se scrie prin acăsta licitație minunată.

Cei ce doresc a reflecta la obținerea lucrărilor preste tot, sau în parte, după cum le este industria, sunt invitați a subșterne ofertele legale în scris, provădute cu vadiul de 5% — sau în bani gata sau în hărtii de valoare acceptabile — la adresa comitetului parochial până în 17/30 Iulie 1903 cu atât mai vîrtoș, că cele mai târziu intrate nu se vor lua în considerație.

Condițiunile în detaliu se pot vedea la epitropul I, dl Ioan Baciu.

Comitetul parochial își susține dreptul a accepta acel ofertă, fără considerare la suma oferită, care în toate privințele va fi pentru comuna bisericească mai favoritor.

Din ședința comitetului parochial a bisericei gr. or. din Hațeg, ținută în 8/21 Iulie 1903.

George Tulvan presid. ad hoc. **Ioan Muntean** notariu.

Nr. 342 1903 [149] 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători de la școalele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. român Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Hertegean, salariu anual 600 cor., 3 stângini de lemne, din cari se incăldește și școală, cuartir liber în localul școalei și grădină de legumi.

Alesul va fi obligat a instrua elevii în cântările bisericești și a cânta cu ei în săntă biserică; a țină școală de repetiție cu elevii de 12—15 ani.

Preferiți vor fi, cari vor fi în stare a forma cor bisericesc. Aspiranții vor avea să se prezinta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta deșteritatea în cant și tipic bisericesc.

2. Sesuri, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne.

3. Valea-Brad, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne.

4. Ribicioara-de-jos și de-sus, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne.

5. Luncoiu-de-jos, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne.

6. Buceș, salariu anual 500 cor. din repartiție și 100 cor. venit de la biserică, de la înmormântări, bobotăză și a. Cuartir liber și lemnele trebuințioase de incăldit.

Aspiranții la aceste posturi, au să-și asternă cererile lor instruite conform normelor din vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat, și cari pe lângă salariu din concurs ar mai face pretenții și la cincuenale, după anii de serviciu în alte comune, au a-și espune aceste pretenții, pentru ca comunele să se potă orienta la alegere.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român Zarand.

Brad, în 5 Iulie 1903.

In absență protopresb. Vasile Damian:

Georgiu Părău
adm. prot.

Redactor responsabil Teodor V. Păcăian.

Nr. 378 1903.

[151] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele numite mai jos, protopresbiteratul Hunedora, se scrie prin acăsta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Hunedora, cu salariu învățătoresc de 600 cor. și 200 cor. remunerație pentru cantorat și pentru refinanțarea și conducerea corului, la olaltă 800 cor., și anume: din repartiția de 5% după darea credinților bisericiei noastre și din alte contribuiri benevolă pentru acest scop.

2. Alun cu filia Bunila, cu salariu anual de 600 cor. din repartiție de la popor, cuartir și lemnele trebuințioase.

3. Batiz, cu salariu anual de 600 cor., cuartir în edificiul școalei și 2 orgii de lemne, din cari este a se incăldi și sala de învățămînt.

4. Runcul-mare (filie la Socet) cu salariu anual de 600 cor. din repartiție de la popor, cuartir și lemnele trebuințioase.

De la reflectanții la aceste posturi se cere, să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică unde au concurat, spre a-și arăta deșteritatea în cântări și tipic, și pentru luarea de informații despre modul de plătire a salariului, obligați fiind învățătorii să cânte în strană și să instruize și școlarii în cântări.

Concurenții au a-și așterne suplicile lor, instruite conform normelor în vîgoră subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Hunedora, la 5/18 Iulie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Hunedora, în conțelegeră cu comitetele parochiale concerente.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 342 1903

[150] 1-3

Concurs

La postul al doilea de învățătoriu în parochia gr. or. Cebea (Czebe), protopresbiteratul Zarand, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual de 600 cor. solvite anticipativ din capitalul depus la „Crișana” pentru dotajinea învățătoriului al II-lea.

2. Cuartir liber în localul școalei și jumătate din grădina școalei.

3. Doi stângini de lemne din cari se va incăldi și sala de învățămînt.

4. Diurne și vectură la conferența învățătorescă 10 cor.

5. Paușal pentru registrele școlare 10 cor.

Competenții la acest post vor avea să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta deșteritatea în cant și tipic.

Alesul va fi obligat a instrua băieți în cântările liturgice și a cânta cu ei la sfânta liturgie, a țină școală de repetiție cu băieți de la 12—15 ani dimpreună cu învățătoriul I în orele ce se vor stăveri de comitetul parochial și a înființa un cor bisericesc din adulți și a-l conduce. E îndatorat a cerceta din când în când și a conduce corul și în biserică din Caraciu. E obligat a-și ocupa postul și începe învățămîntul cu 1 Septembrie v. a fiecărui an. Competenții au a-și așterne petițiile instruite conform normelor din vîgoră oficiului protopresbiteral gr. or. Zarand în terminul deschis, indicând în petiție timpul de când reflecteză la cincuenală.

Din ședința comitetului parochial ținută la 15/28 Iunie 1903.

Cebea, 15/28 Iunie, 1903.

Ioan Jurca paroch, ca dir. școl. **Dr. Pavel Oprisa** notariu comitet. parochial.

Vidi:

Georgiu Părău
adm. prot.

Nr. 542/1903.

[144] 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia Tâmașa, protopresbiteratul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele făsionate la cîrla B. pentru întregirea venitelor preotești de la stat. Venitele din parohie de jumătate fi compet preotesei vîduve până inclusiv 19 Februarie 1904. Informații se pot căstiga de la comitetul parochial eventual oficiu protopresbiteral.

Concurenții la acest post au a-și așterne petițiile instruite conform normelor în vîgoră la oficiul protopresbiteral în terminul deschis și a se prezinta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta respective a celebre și cuvenită.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Unguraș în conțelegeră cu comitetul parochial respectiv. Fizeș-Sânpetru, 20 Iunie 1903.

Nr. 396 1903

[122] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători în comunele mai jos numite din protopresbiteratul Dobrogea, prin acăsta se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Brîsnic, un post de învățătoriu, salariu 600 cor. din repartiție, cuartir, grădină și lemne de foc.

2. Bastea-Holdea-Coșești, un post de învățătoriu ambulant, salariu 600 corone, cuartir și lemne de foc.

3. Lăpușniu-superior, un post de învățătoriu (sau învățător), salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

4. Dobra, un post de învățător la școala tracătă, salariu 800 cor.

Reflectanții au să se prezinta în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a-și arăta deșteritatea în cântări.

Cerile instruite prescrisele din vîgoră, au a se așterne în terminul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral Dobra în conțelegeră cu comitetele parochiale.

Dobra, 20 Iunie 1903.

Iosif Morariu
protopresbiter.

[129] 2-3

Concurs

Pentru al treilea post de învățătoriu la școala conf. gr. or. din comuna Codlea, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Din cassa bisericei 600 cor., plătite în rate lunare anticipate.

2. Pentru cuartir, lemne și $\frac{1}{4}$ jughe, arătură, 100 cor., solvite în rate triunare.

3. Diurne à 3 cor. pe zi la conf. învățătoarești, cum și cărăusie pentru toti trei învățătorii la olaltă, din Codlea până la locul destinat pentru conferență.

De la reflectanții se pretinde:

a) să fie absolvenți de cel puțin 4 clase gimnașiale și pedagogie;

b) a fi calificați conform recerintelor preșente;

c) a fi bun cântăret spre a instrua copii în cântările bisericești și corale. Pentru formarea unui cor, va primi o remunerare corespunzătoare.

d) anii de serviciu în alte comune nu se consideră la cincuenali;

e) Dumineca și sărbătoarea să țină strană în biserică în tot decursul anului.

Actele concursuale sunt a se așterne în terminul fixat la oficiul protopresbiteral al Branului în Zernești.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută la 3 Iunie v. 1903.

Codlea, în 3 Iunie 1903.

Iosif Comanescu **Ananie Boldor**
pres. notariu.

Vidi:

Ioan Dan
adm. prot.

Nr. 756 1903. [119] 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Agnita, prin acăsta se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Nocrichiu (Ujegyház), un post, cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină.